

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Creativity as a factor in the psychological well-being of teachers of higher educational institutions / [Kreativita jako faktor psychické pohody učitelů vysokých škol] / Iryna Androshchuk, Valentyna Balakhtar, Kateryna Balakhtar, Petro Oleshko -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 2 (vol.60) (2020), s. 191-202.

Článek odhaluje význam kreativity při dosahování osobní pohody učitelů vysokých škol a dokládá proveditelnost této studie. Psychická pohoda je důležitý ukazatel života lidí, jejich touhy po rozvoji osobního potenciálu, vytváření pozitivních vztahů a tvůrčí činnosti ve prospěch společnosti. Ze studie vyplývá, že role kreativity při dosahování osobní pohody člověka je opodstatněná. Jako faktor osobní pohody kreativita ovlivňuje mimo jiné sebedůvěru, osobní růst, sebevědomí, životní stabilitu, touhu být nezávislý, schopnost zvládnutí, smysluplnost života a podobně. Do výzkumu se zapojily dvě skupiny vysokoškolských učitelů: vyučující „sociální práce“ a vyučující jazyků. Byly zjištěny statisticky významné rozdíly z hlediska kreativity a psychické pohody učitelů v závislosti na náplni jejich práce i na pohlaví. Výsledky v příložených tabulkách.

vysoká škola ; vysokoškolský pedagog ; psychologie osobnosti ; psychologie práce ; subjektivní pohoda ; tvořivost ; rozvoj osobnosti ; pracovní postoj ; pracovní podmínky učitelů ; psychické vlastnosti ; well-being

<http://katalog.npmk.cz/documents/510625>

2.

Differentiated need support by teachers : student-specific provision of autonomy and structure and relations with student motivation / [Diferenciovaná podpora potřeb žáka ze strany učitelů : specifické poskytnutí autonomie a struktury žákům a vztah k jejich motivaci] / Janneke Domen, Lisette Hornstra, Desirée Weijers, Ineke van derVeen, Thea Peetsma -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 2 (June) (2020), s. 403-423.

Učitelé mohou svým studentům pomoci s učením tím, že jim poskytnou podporu a strukturu jejich vlastní autonomie. Prezentovaná studie se zaměřila na stupeň, do jakého učitelé vnímají rozdíly v poskytování podpory autonomie a struktury jednotlivým studentům v rámci jedné třídy,

a zda jejich podpora zvyšuje motivaci studentů. Studie se zúčastnilo 24 učitelů a 506 jejich studentů. Podpora učitelů i studentů byla v rámci jedné třídy vnímána intenzivněji než mezi více třídami, pomoc poskytovaná žákům zvyšovala jejich autonomní motivaci, ale vztahovala se negativně k jejich kontrolované motivaci. Výsledky ukázaly, že podpora od každého učitele je jiná, a že učitelé jsou způsobilí spíše určit strukturu kontroly než poskytovat autonomní podporu svým studentům.

učení ; učitel ; pomoc ; vztah učitel-žák ; nezávislost ; motivace učení ; motivace ; Nizozemsko ; struktura

<http://katalog.npmk.cz/documents/478635>

3.

Do teachers matter? : students' perceptions of classroom interactions and student engagement / [Záleží na učitelích? : jak žáci vnímají vzájemné působení a angažovanost ve třídě] / Trude Havik, Elsa Westergård -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Scandinavian journal of educational research -- ISSN 0031-3831 -- Roč. 64, č. 4 (June) (2020), s. 488-507.

Předložená studie zkoumala souvislost mezi vnímáním interakcí žáků a učitelů ve třídě a jejich emočním a behaviorálním zapojením. K prozkoumání těchto asociací byly využity víceúrovňové analýzy (popisná statistika, konfirmační faktorová analýza a víceúrovňové modelování strukturálních rovnic). Webového průzkumu se zúčastnilo celkem 1769 žáků pátých až desátých tříd z 10 škol a 100 tříd v Norsku. Výsledky ukázaly, že žáci, kteří vnímali kvalitu společného působení ve třídě, se více angažovali ve výuce. Emoční podpora učitelů ukázala nejsilnější souvislost se zapojením na obou úrovních. Na základě věku a pohlaví bylo zjištěno, že žáci základních škol se angažovali emočně více než žáci nižších středních škol a že chování žákyň bylo na lepší úrovni než chování žáků. Přehledné výsledky v tabulkách, grafu a příloze.

základní škola ; nižší střední škola ; žák ; učitel ; vztah učitel-žák ; vztahy mezi vrstevníky ; interpersonální vztahy ; vnímání ostatních ; interakce ; citový vztah ; afektivní chování ; kázeň ; chování žáka ; behaviorismus ; psychologie chování ; výzkum ; program výzkumu ; výsledek výzkumu ; Norsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/508652>

4.

Empathy and defending behaviours in school bullying : the mediating role of motivation to defend victim / [Empatie a obranné chování ve školní šikaně : mediační role motivace k obraně oběti] / Claudio Longobardi, Laura Borello, Robert Thornberg, Michele Settanni -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 2 (June) (2020), s. 473-486.

Ukazuje se, že mezi empatií, kognitivní a afektivní motivací bránit napadené a problémy s chováním existuje u adolescentů důležitá vazba. Tématem prezentované studie bylo prozkoumat vztah mezi empatií, motivací k obraně a obranným chováním v situacích, kdy dochází k šikaně. Zúčastnilo se jí 430 italských adolescentů, kteří vyplňovali dotazník. Výsledky ukazují, že empatie významně předpovídá obranné chování a ovlivňuje vnější, vnitřní i získanou motivaci k obraně. Učitelé by se měli zamyslet nad důležitostí empatie a rozvojem autonomní motivace k obraně u žáků, aby se tak vytvořil společný negativní postoj vůči šikaně ve škole.

šikanování ; vcítění ; žák ; adolescent ; nesprávné chování ; psychologie chování ; postoj žáka ; motivace ; Itálie ; obrana ; věk 13 ; mediacce

<http://katalog.npmk.cz/documents/478699>

5.

Expectations of the transition to secondary school in children with developmental language disorder and low language ability / [Očekávání od přechodu na střední školu u dětí s vývojovou jazykovou poruchou a nízkou jazykovou schopností] / Sheila M. Gough Kenyon, Rebecca M. Lucas, Olympia Palikara -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 2 (June) (2020), s. 249-265.

Úspěšný přechod ze základní na střední školu u typicky se vyvíjejících žáků se odráží v jejich akademických výsledcích i psychosociálních vztazích. Děti s vývojovou jazykovou poruchou však mají v těchto dvou doménách mnohem náročnější potřeby a o jejich zkušenostech s přestupem na střední školu se ví jen málo. Předložená studie zkoumala žáky s touto poruchou a srovnávala je s typicky se vyvíjejícími dětmi. Ty projevovaly významně nižší míru starostí o školu než děti s jazykovou poruchou, přičemž děti s vývojovou vadou a děti s nízkou jazykovou schopností se od sebe téměř nelišily. Děti s jazykovou poruchou měly nižší školní kompetence a jejich větší všeobecnou starost o školu neovlivňovaly žádné proměnné. Další výsledky zaměřené i na psychosociální kompetence jsou uvedeny v podrobných tabulkách.

psychologie ; psychologie chování ; vývoj dítěte ; přechod ze základní na střední školu ; handicap ; jazyk ; jazyková dovednost ; školní neúspěch ; průzkum ; vztahy mezi vrstevníky ; psychosociální problémy

<http://katalog.npmk.cz/documents/478583>

6.

Going beyond children's single text comprehension : the role of fundamental and higher-level skills in 4th graders' multiple-document comprehension / [Hlubší pohled na porozumění jednoduchému textu u dětí : role základních a vyšších dovedností v porozumění složitějšímu textu u žáků 4. tříd] / Elena Florit, Kate Cain, Lucia Mason -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 2 (June) (2020), s. 449-472.

Porozumění jednoduchému textu je určeno základními dovednostmi i dovednostmi vyššího stupně. Dokument skládající se z více textů již vyžaduje identifikaci a využití informace o jeho zdrojích. Tato studie zkoumala, jak rozumějí složitějšímu textu žáci 4. tříd. Testovány byly plynulost čtení textu, verbální paměť a monitoring porozumění. Pozornost byla věnována i využití zdrojů. Účastníky studie bylo 94 dětí ze čtvrtých ročníků. Dvěma tématy byly čokoláda a videohry. Výsledky poukázaly na přímý i nepřímý vztah mezi plynulostí čtení na videohrami a nepřímý vztah k monitoringu porozumění. Verbální paměť nebyla jediným prediktorem a informace o zdroji podpořila porozumění. Porozumění jednoduchému textu, jeho monitoring a jeho zdroje jsou pro porozumění složitějšího textu u dětí vysoce důležité.

čtení ; porozumění textu ; práce s textem ; práce s informacemi ; paměť ; informační pramen ; dovednost ; žák ; základní škola ; ročník 4 ; monitorování

<http://katalog.npmk.cz/documents/478698>

7.

How students categorize teachers based on visual cues : implications of nonverbal communication for classroom management / [Jak studenti kategorizují učitele na základě vizuálních podnětů : důsledky neverbální komunikace pro učitele] / Jari Martikainen -- eng --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Scandinavian journal of educational research -- ISSN 0031-3831 -- Roč. 64, č. 4 (June) (2020), s. 569-588.

Autor zkoumá, jak studenti zařazují učitele do různých kategorií na základě vizuálních podnětů. Výzkum čerpal z teorie sociálního vnímání a sociální kategorizace a zjišťoval, jak studenti vnímají a interpretují neverbální komunikaci učitelů. Studie proběhla na finské odborné škole pro kuturní studia. 17 kreseb zobrazujících různé lidi bylo ukázáno 65 studentům, kteří si pod nimi představili určitý typ učitele. Z analyzovaných údajů vyplynulo pět kategorií učitelů: přísný, přátelský, odměřený, komunikativní, lhostejný. Výsledky ukazují, že studenti hodnotí učitele, jejich přístupnost a kompetence, na základě vizuálních podnětů, což může mít dopad na vedení třídy a třídní klima.

student ; učitel ; vztah učitel-student ; nonverbální komunikace ; vizuální vnímání ; hodnocení učitele ; školní prostředí ; klima třídy ; sociální percepce ; výzkum ; výsledek výzkumu ; Finsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/508659>

8.

Igra "Domašnije životnyje" : dlja detej 5-8 let / [Hra "Domáci zvířata" : pro děti ve věku 5-8 let] / Je. Kuznecova -- rus --
Obsahuje bibliografické odkazy: 4

In: Doškol'noje vospitanije : organ Ministerstva prosvěščenija RSFSR -- ISSN 0012-561X -- Roč. 92, č. 6 (2020), s. 47-55.

Představena je hra "Co? Kde? Kdy?", která podporuje rozvoj řeči u předškolních dětí. Hrát ji mohou děti s řečovým handicapem i děti s běžným řečovým vývojem. Cílem je zpřesnit a rozšířit slovní zásobu prostřednictvím tématu "domácí zvířata". Děti se učí znát různé pády podstatných jmen, vhodná přídavná jména, zdobněliny od jmen zvířat a jejich laskavá pojmenování. Formou her se dále děti učí koordinovat pohyby v souladu s řečí. Při přípravné práci besedují o domácích zvířatech a o zvířatech žijících v přírodě, v košíku mají přírodní potravu pro zvířata, prohlížejí si obrázky zvířat apod. Následuje samotná hra, kdy děti plní 10 různých úkolů.

předškolní výchova ; mateřská škola ; porucha řeči ; vývoj řeči ; řečová dovednost ; gramatika ; hra ; Rusko ; domácí zvířata ; skloňování ; přídavná jména

<http://katalog.npmk.cz/documents/509071>

9.

Individual adjustment needs for students in regular upper secondary school / [Individuální nastavení potřeb pro studenty běžné vyšší střední školy] / Helene Lidström, Helena Hemmingsson, Elin Ekbladh -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Scandinavian journal of educational research -- ISSN 0031-3831 -- Roč. 64, č. 4 (June) (2020), s. 589-600.

Cílem studie bylo prozkoumat vhodnost prostředí a případnou potřebu úpravy prostředí pro běžné studenty i pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami na vyšší střední škole ve Švédsku. Existují rozdíly v potřebě přizpůsobení mezi chlapci a dívkami? Existují rozdíly v potřebě úpravy mezi studenty s diagnózou nebo bez ní? S 419 studenty byl proveden pohovor s hodnocením School Setting Interview (SSI). Výsledky ukázaly, že u sedmi ze 16 položek mělo 60% a více studentů zkušenost s tím, že požadavky neodpovídají jejich schopnostem. Dívky potřebovaly větší úpravy v osmi z devíti školních aktivit SSI. Zjištění kladou důraz na důležitost uznání individuální potřeby studenta a na možnost flexibilní podpory s cílem zlepšit přizpůsobení a pohodu studenta, který potřebuje speciální vzdělávací podporu. Doplněno tabulkami s podrobnými výsledky.

vyšší střední škola ; žák ; handicap ; schopnost ; schopnost učení ; subjektivní pohoda ; osobní předpoklady ; speciální vzdělávací potřeby ; podpora ; školní prostředí ; školní úspěšnost ; pomoc ; Švédsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/508655>

10.

Mindsets are contagious : the social contagion of implicit theories of intelligence among classmates / [Styl myšlení je nakažlivý : sociální nakažlivost implicitních teorií o inteligenci v kolektivu spolužáků] / Ronnel B. King -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 2 (June) (2020), s. 349-363.

Postoje k tvárnosti inteligence (fixnímu nebo rozvíjejícímu se stylu myšlení) jsou silně ovlivňovány učiteli i rodiči. Předložená studie se věnovala sociální "nakažlivosti" stylu myšlení mezi spolužáky. Zkoumala vztah mezi stylem myšlení jednotlivce a stylem myšlení jeho spolužáků. Bylo testováno více než 2000 studentů ve dvou časových úsecích vzdálených od sebe 7 měsíců. Styl myšlení spolužáků zkoumaného studenta předpovídal, jak bude jeho vlastní styl myšlení za 7 měsíců vypadat. Tato skutečnost byla platná i v případě demografických proměnných, sociálního postavení a cíleného zlepšování prospěchu. Jak lze tuto skutečnost využít ve školské teorii i praxi.

inteligence ; žák ; komparace ; longitudinální výzkum ; myšlení ; přenositelnost ; vztahy mezi vrstevníky ; Hong Kong (China) ; spolužák

<http://katalog.npmk.cz/documents/478632>

11.

Parental mediation of digital media use among children aged 3–8 from the perspective of parents' media competence / [Zprostředkování využívání digitálních médií rodiči dětem ve věku 3–8 let z pohledu mediálních kompetencí rodičů] / Pavel Izrael, Mária Karasová, Melissa M. Yang -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 2 (vol.60) (2020), s. 27-38.

Předložená studie se zaměřuje na vztah mezi rodičovskou mediací a rodičovskou kompetencí v oblasti digitálních médií u svých dětí ve věku od tří do osmi let. Údaje byly shromážděny v roce 2018 z kraje Žilina na Slovensku. Prostřednictvím škol byly vybrány rodiny, které odrážejí geografické zastoupení celého regionu. Kvalitativní a kvantitativní analýza byla zpracována na základě 517 průzkumů, šesti rozhovorů s rodiči a pozorování. Zjištění ukazují, že téměř 50% dětí má přístup k notebookům a tabletům a používání těchto digitálních médií s věkem roste. Významné pozitivní výsledky byly prokázány také mezi kompetencí rodičů v oblasti digitálních médií a jejich zpřístupněním a zprostředkováním dětem. Přehledné výsledky v tabulkách.

dítě ; dětství ; děti školního věku ; rodiče ; rodičovská role ; informační technologie ; přenosný počítač ; technická schopnost ; způsobilost ; digitální gramotnost ; rodičovská účast ; Žilina (Slovensko) ; věk 3-8 ; tablety (počítače) ; mediace ; 2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/510387>

12.

School bonding and ethos of trajectories of offending : results from the Belfast Youth Development Study / [Vztah ke škole a etika trajektorií prohřešků : výsledky studie o vývoji mládeže z Belfastu] / Kathryn Higgins, Oliver Perra, Julie-Ann Jordan, Tara O'Neill, Mark McCann -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 2 (June) (2020), s. 424-448.

Nesprávné chování a prohřešky dětí ve škole jsou důležitým způsobem ovlivněny vztahem těchto žáků ke škole. Minulé výzkumy neukázaly, zda je vhodnější školní nebo individuální zákrok k tomu, aby bylo nesprávné chování eliminováno. Pokouší se o to tato studie. Zkoumala více než 4000 mladých lidí ve věku 14 - 16 let ze 42 škol, které se výzkumu zúčastnily. Žáci, kteří měli pozitivní vztah ke škole a ve 13 letech se zúčastňovali školních potyček v menší míře, vykazovali ve 14 letech menší počet konfliktů. Rozdíly mezi jednotlivými školami dosahovaly až 7% v různosti druhů nesprávného chování. To se více projevovalo u žáků, kteří neměli dobrý vztah k prostředí školy. Efektivnější se ukázal být zákrok na úrovni školy, přestože se projevuje v menší míře než zákroky individuální.

nesprávné chování ; škola ; vztahy mezi vrstevníky ; interpersonální vztahy ; prostředí ; zákrok ; individuální přístup ; psychologie chování ; průzkum ; Severní Irsko ; vztah ke škole ; věk 14-16

<http://katalog.npmk.cz/documents/478670>

13.

The development of children's epistemic beliefs across the early years of elementary school / [Vývoj poznávacích postojů u dětí v nižších ročnících základní školy] / Sue Walker, Jo Lunn-Brownlee, Laura Scholes, Eva Johansson -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 2 (June) (2020), s. 266-281.

Výzkumy ukazují, že postoje k podstatě vědění a znalostí (epistemické postoje) často zprostředkovávají morální uvažování. Předložený výzkum zkoumal žáky australských základních škol z 1. až 3. ročníků, u kterých sledoval tři domény (osobní vkus, dvojznačná fakta a morální hodnoty). Ukázalo se, že epistemické postoje dětí se s postupujícím časem subjektivizují, ale věk dětí, kdy k tomu dochází, se liší. Učitelé by měli postojům dětí k vědění a znalostem věnovat více pozornosti, protože zároveň s nimi rostou i morální hodnoty pro aktivní občanství. Výzkum probíhal za pomoci dvou loutkových postavíček.

první stupeň ; základní škola ; žák ; postoj žáka ; znalost ; morálka ; individualizace ; hodnota ; věk ; gnozeologie ; občanství ; ročník 1-3 ; mediacce ; uvažování ; vědění

<http://katalog.npmk.cz/documents/478631>

14.

Using unstructured cognitive maps to analyse the reflective thinking of teachers : results of qualitative research / [Využití nestrukturovaných kognitivních map k analýze reflexivního myšlení učitelů : výsledky kvalitativního výzkumu] / Kálmán Sántha -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 2 (vol.60) (2020), s. 151-164.
V posledních letech se výzkumy v pedagogické oblasti zaměřují na studium reflexivního myšlení učitelů. Vědci se však neshodují na tom, jak tuto veličinu lze měřit. Předložená kvalitativní studie hledá odpověď na otázku, zda je pro výzkum reflexí učitelů vhodná nestrukturovaná kognitivní mapa, která analyzuje reflexe učitelů matematiky na středních školách. Cílem bylo najít vhodné prostředky k analýze dat z mapy. Zúčastněný učitel komentoval proces vytváření mapy, který byl následně přenesen do písemné podoby. Korpus textu byl poté induktivně analyzován způsobem založeným na datech. Výsledky ukazují, že učitel komplexně interpretoval svou vlastní činnost, která je založena na pedagogické dovednosti, přesvědčení a výukové situaci. Výsledky byly také ovlivněny vnitřními a vnějšími faktory. Data z kognitivních map přispěla k analýze reflexivního myšlení a nové prvky byly přidány ke stávajícím technikám. Přiložena ukázka nestrukturované kognitivní mapy práce učitele ve třídě.

střední škola ; učitel ; výuka ; forma výuky ; postoj učitele ; vyučovací metoda ; myšlení ; mentální mapa ; poznávací proces ; zpětná vazba ; aktivizující metoda ; výzkum ; výsledek výzkumu ; reflexivní výuka ; reflexivní myšlení ; práce učitele

<http://katalog.npmk.cz/documents/510616>

15.

Work with foreign scientific editions as an effective factor in motivating undergraduates to improve their foreign language competency / [Práce se zahraničními vědeckými edicemi jako efektivním faktorem motivace vysokoškoláků ke zlepšování jejich cizojazyčných kompetencí]
/ Alla M. Kolomiets, Ievgen V. Gromov, Lesia I. Kolomiets, Iryne O. Mazaikina, Dmytro I. Kolomiets -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 2 (vol.60) (2020), s. 96-107.

Článek se věnuje narůstajícímu problému motivace vysokoškolských studentů pedagogických fakult k rozvoji jejich cizojazyčných kompetencí. Jsou uvedeny hlavní důvody, které vyžadují neustálé zvyšování úrovně cizího jazyka studentů. Na základě výzkumných metod jako průzkum cílové skupiny, teoretické zobecnění, srovnání a pedagogický experiment bylo prokázáno, že účinným faktorem při zvyšování odborné orientace budoucích učitelů v cizích jazycích je jejich maximální začlenění do práce s odbornými vědeckými informacemi. Tento typ práce při studiu různých akademických oborů poskytuje pozitivní motivaci a připravenost budoucích učitelů pracovat s vědeckými informacemi v cizím jazyce. Práce s cizojazyčnou vědeckou publikací je také účinným osobním faktorem v profesním rozvoji, sociokulturní komunikaci a mobilitě studentů v profesionálním a akademickém prostředí.

vysoká škola ; vysoká škola pedagogická ; student učitelství ; jazyková dovednost ; jazyková výuka ; cizí jazyk ; motivace učení ; schopnost učení ; vědecká výchova ; literatura ; analýza vědecké literatury

<http://katalog.npmk.cz/documents/510393>